

Eva Cedergren
Miljöinspektör
Telefon 08-508 28 895
eva.cedergren@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholm

BEDÖMNINGSGRUNDER VID NYETABLERING AV ÅTERVINNINGSTATIONER I STOCKHOLMS STAD

Förslag till beslut

- 1 Fastställa bedömningsgrunder för återvinningsstationer (bilaga 1)
- 2 Översända bedömningsgrunderna till Stadsbyggnadsnämnden, Trafik- och renhållningsnämnden samt FTI

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh Högfors

Sammanfattning

Stockholms stad har en målsättning att nyetablera cirka 100 nya återvinningsstationer inom de kommande åren. Stadens mål om avfall är att ha en effektiv och miljöanpassad avfallshantering där mängden avfall ska minimeras och andelen avfall som nyttiggörs genom återanvändning och återvinning ska öka i staden.

Då det gäller nyetablering av stationerna tar Trafikkontoret fram förslag på lämplig plats och redovisar förslagen för Svenska Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI). FTI ansöker i sin tur om bygglov hos Stadsbyggnadskontoret som gör bedömningen om platsen är lämplig. I dagsläget beaktas preliminärt tillgänglighet samt trafiksäkerhet. Störningsrisken för närboende har dock inte utretts.

Det senaste året har Miljöförvaltningen fått in klagomål från närboende främst gällande bullerstörningar från glasinlämning i glasbehållare, framför allt kvälls- och nattetid. Andra problem som närboende har påpekat är buller från glaskrossning då glasbehållarna töms samt buller vid tömning då behållarna slår emot varandra. Dessutom besväras närboende av nedskräpning runt stationsplatserna.

Miljöförvaltningen vill med bedömningsgrunderna (bilaga 1) minska risken för att nyetablerade återvinningsstationer orsakar olägenhet för människors hälsa hos närboende med avseende på buller och nedskräpning. Bedömningsgrunderna är tänkta som ett stöd

för Stadsbyggnadskontoret vid beviljande av bygglov. Dessutom ska de underlätta för Trafikkontoret vid framtagandet av nya platser för uppställning av återvinningsstationer.

Bakgrund

I Stockholms stad finns idag 265 återvinningsstationer dit hushåll kan lämna sitt utsorterade förpacknings- och tidningsavfall. Enligt uppgifter från Trafikkontoret samt Svenska Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI) planerar parterna att etablera cirka 100 nya återvinningsstationer i Stockholms stad inom de kommande åren. Sedan 1 december 2007 har 17 nya stationer etablerats i staden. Anledningen till att så få stationer etablerats beror enligt Trafikkontoret på platsbrist.

En normalt utförd återvinningsstation består av containers, med separata behållare om vanligen 6 till 8 kubikmeter, för fraktionerna, färgat glas, ofärgat glas, metallförpackningar, pappersförpackningar, förpackningar av hårdplast och tidningar.

Bild på återvinningsstation

Miljöarbetet i Stockholms stad styrs av ett miljöprogram som gäller mellan 2008-2011. Målet med avfallsarbetet är en effektiv och miljöanpassad avfallshantering där mängden avfall minimeras och andelen avfall som nyttiggörs genom återanvändning och återvinning ökar.

FTI är verksamhetsutövare för de återvinningsstationer som finns i Stockholms stad. De ansvarar för att förpackningar och tidningar samlas in och återvinns. Insamlingsystemet finansieras bland annat med hjälp av förpackningsavgifter som företag som importerar, fyller eller säljer en vara, betalar.

Trafikkontorets avfallsavdelning tar i samråd med trafikstyrningsenheten samt markupplåtelseenheten (gatu- och fastighetskontoret) fram förslag på lämpliga platser vid nyetablering av återvinningsstationer och redovisar platserna för FTI. Utifrån behoven inom området beaktas preliminärt tillgänglighet samt trafiksäkerhet. Enligt Trafikkontoret är det svårt att hitta lämpliga platser i innerstaden och det är framför allt anledningen till att så få stationer hittills har etablerats. FTI avgör i sin tur om de ska söka bygglov samt polistillstånd på platsen. Bygglövsansökan lämnas till Stadsbyggnadskontoret för handläggning. När FTI får besked om bygglov sätts behållarna ut. Trafikkontoret medger att ingen hänsyn till uppkomst av buller tas när stationerna planeras.

Tidigare svarade Miljöförvaltningen på bygglovsremisser gällande nyetablering av återvinningsstationer. Sedan sommaren 2007 har Miljöförvaltningen inte svarat på dessa bygglovsremisser. Bedömningsgrunderna kommer i praktiken att ersätta de tidigare remissvaren. Trafikkontoret och Stadsbyggnadskontoret har efterfrågat bedömningsgrunder vid nyetablering av återvinningsstationer.

Under det senaste året har Miljöförvaltningen fått in klagomål från närboende på nyetablerade återvinningsstationer främst belägna i Vasastan/ Birkastan. Närboende till återvinningsstationerna besväras av buller från lämning av glas, framför allt kvälls- och nattetid. Misstankar finns om att det är verksamheter i området (framför allt restauranger och barer) som lämnar glas och förpackningar, efter stängningstid. Vid normala förhållanden används vanligtvis inte stationen nattetid i någon större utsträckning. Under hösten 2009 kommer Miljöförvaltningen besöka ett 20-tal verksamheter i området Vasastan/ Birkastan för att undersöka hur deras avfallshantering ser ut samt ge information till verksamheterna om var de kan lämna sina glasflaskor samt förpackningar, om de inte har avfallsabonnemang. Andra problem som närboende har påpekat är buller från glaskrossning då glasbehållarna töms samt buller vid tömning då behållarna slår emot varandra. Dessutom besväras närboende av nedskräpning runt stationsplatsen.

Miljöförvaltningen handlägger för närvarande två ärenden i Vasastan gällande störningar från återvinningsstationer. Dessutom ligger ett ärende för vidare handläggning hos Länsstyrelsen då Miljöförvaltningens beslut om avslut överklagats. Ärendet avslutades då ljudnivåerna underskred Socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus.

Miljöförvaltningen har vid två tillfällen under våren 2009 utfört bullermätningar i en bostad på Tomtebogatan 6 samt på Rörstrandsgatan 29. Återvinningsstationerna som ger upphov till störning är placerade på Tomtebogatan 6 samt Rörstrandsgatan 32. Bägge dessa stationer tillkom under hösten 2008. Bullermätningen utfördes med avseende på glaskastning/glasinlämning i behållarna och gick till på följande sätt:

En miljöinspektör stod och kastade/ släppte glasflaskor i glasbehållaren medan den andre mätte upp maximala bullernivåer inne i bostaden samt vid fasaden. Mätningen avsåg alltså inte tömning av behållaren.

För regelbunden bullerstörning inomhus tillämpar Miljöförvaltningen Socialstyrelsens riktlinjer för buller inomhus SOSFS 2005:6. Vid fasad tillämpas Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller SNV 1978:5 (tabell 1).

Tabell 1: Resultat vid två olika mätningar

Adress	Avstånd fasad - station	Uppmätt värde inomhus	Uppmätt värde fasad	Överskridande inne/ fasad	Riktlinjer inomhus SOSFS 2005:6	Riktlinjer utomhus SNV 1978:5
Tomtebog. 6	ca 4,5 m	45-51dBA _{max}	85dBA _{max}	9 dBA/ 30 dBA	45dBA _{max}	55dBA _{max}
Rörstrandsg. 29	ca 20 m	38-43dBA _{max}	64dBA _{max}	Inget överskridande/ 9 dBA	45dBA _{max}	55dBA _{max}

Förvaltningens synpunkter

Efter uppmätta bullervärden (tabell 1) anser Miljöförvaltningen att det är nödvändigt att i förebyggande syfte ta fram bedömningsgrunder för att minska/ minimera bullerproblemen för närboende vid nyetablering av återvinningsstationer. Bedömningsgrunderna är framtagna utifrån dagens utformning av containrar. Nedan redovisas bedömningsgrunderna:

Riktlinjer för buller inomhus:

Socialstyrelsens riktlinjer för maximala bullernivåer inomhus (SOSFS 2005:6) på 45 dBA_{max} bör inte överskridas i bostäder som är belägna nära en återvinningsstation. Bullerriktvärdet avser stängda fönster.

Riktlinjer för buller utomhus:

Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller (SNV 1978:5) är 55 dBA_{max} nattetid. Miljöförvaltningen bedömer att riktvärdet är svårt att uppnå för återvinningsstationer i närheten av bostäder. Miljöförvaltningen bedömer att det i första hand är verksamheter som lämnar sitt glas/ förpackningar efter 22.00, vilket återvinningsstationen inte är avsedda för. Hushåll lämnar normalt inte sitt glas/ förpackningar efter 22.00. Miljöförvaltningen bedömer att det inte är rimligt att innehålla Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller på 55 dBA_{max} utan att avsteg från riktlinjerna kan göras. Om avsteg inte görs kan det resultera i att det blir svårt att ha återvinningsstationer i Stockholms stads innerstad och därmed blir det svårt att uppfylla målet om att höja återvinningsfrekvensen i staden.

Utifrån ovanstående bedömningsgrunder ger Miljöförvaltningen följande rekommendationer:

Mindre än 5 meter från återvinningsstation till närmaste bostadsfasad:

Stationen bör ej placeras där om inte FTI kan visa att bullerriktvärden följs, exempelvis en annan typ av behållare, singelglasbehållare på annan lämpligare plats eller nedgrävd glasbehållare alternativt nedgrävd återvinningsstation, d.v.s. bästa möjliga teknik ska tillämpas.

Mellan 5 - 20 meter från återvinningsstation till närmaste fasad:

- FTI bör använda bästa möjliga teknik som finns att tillgå samt/ eller,
- vända behållarnas inkastningshål åt motsatt håll från närmaste fasad

Ovannämnda bedömningsgrunder är tänkta som ett stöd för Trafikkontoret vid framtagandet av förslag till nya platser för återvinningsstationer i Stockholms stad. Dessutom underlättar det för Stadsbyggnadskontoret att i ett tidigt skede kunna avslå en plats om den inte är lämplig ur ett bullerperspektiv för närboende.

Miljöförvaltningen vill genom bedömningsgrunderna minska risken för olägenhet för människor hälsa med avseende på buller hos närboende samt undvika för FTI att behöva vidta bullerdämpande åtgärder i efterhand. Vid samtliga nyetableringar så ska man sträva efter att klara både Socialstyrelsens allmänna råd om buller samt Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller. Det i sin tur kan leda till minskade ekonomiska konsekvenser för FTI. Dessutom kan en positiv inställning hos närboende till återvinningsstationer öka, vilket i sin tur kan ge ett flitigare användande av stationerna och därmed alltså öka miljönyttan.

Dessa bedömningsgrunder är inte oföränderliga utan kan förändras successivt allt eftersom nya erfarenheter byggs upp. De klagomål som inkommit till Miljöförvaltningen samt de bullermätningarna som utförts visar att återvinningsstationerna utgör en risk för olägenhet för människors hälsa med avseende på buller.

Uppmätta värden i bostaden på Tomtebogatan 6 överskrider riktvärdena för maximalt buller inomhus med 6 dBA samt 30 dBA vid fasad. Återvinningsstationen är placerad cirka 4,5 meter från fasad. Uppmätta värden i bostaden på Rörstrandsgatan 29 överskrider inte riktvärdena för buller inomhus. Däremot överskrider riktvärdet för buller vid fasad med 9 dBA. Återvinningsstationen är placerad cirka 20 meter från fasad (tabell 1).

De ljudnivåer Miljöförvaltningen uppmätt i bostäderna är inte representativa för alla bostäder med samma avstånd till återvinningsstationen. Olika ljudnivåer kan mätas upp beroende på olika förutsättningar som till exempel fönstertyp samt den omgivande miljön. Miljöförvaltningen anser att de ljudnivåmätningar som utförts ger en god indikation av bullernivån från en normalt utformad återvinningsstation. Utifrån resultatet från ljudnivåmätningarna är det möjligt att säga vad som anses vara ett rimligt avstånd mellan återvinningsstation samt fasad och vad man bör tänka på vid nyetablering av återvinningsstationer i Stockholms stad.

I det fall FTI genom egna undersökningar kan presentera andra tekniska lösningar som resulterar i att bullernivån från återvinningsstationen inte kommer att överskrida Socialstyrelsens riktlinjer för buller inomhus trots ett avstånd på mindre än 5 meter mellan fasad och station kan avsteg från dessa bedömningsgrunder göras.

Slut

Bilagor

Bilaga 1   Bedömningsgrunder vid nyetablering av återvinningsstationer i
Stockholms stad